

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้คือ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ
 - 1.1 ความหมายของเจตคติ
 - 1.2 องค์ประกอบของเจตคติ
 - 1.3 การเกิดเจตคติ
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพนัน
 - 2.1 ความหมายของการพนัน
 - 2.2 การติดการพนัน
 - 2.3 ลักษณะของผู้ที่ติดการพนัน
 - 2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพนัน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศกับการพนัน
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการพนัน
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เกี่ยวกับการพนันของผู้ปกครอง
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เกี่ยวกับการพนันของกลุ่มเพื่อน
7. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เกี่ยวกับการพนันของนักเรียน
8. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเภทของแหล่งอบายมุขในชุมชนกับการพนัน

✕ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

ความหมายของเจตคติ

ได้มีผู้ให้ความหมายของเจตคติไว้หลายท่านด้วยกัน ดังต่อไปนี้

แมคโดนัลด์ (McDonald. 1959 : 546) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เจตคติ คือ ความโน้มเอียงหรือสภาวะความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางใดทางหนึ่ง

เคนด์เลอร์ (Kendler. 1974 : 671) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เจตคติ

คือ ความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมในทางที่สนับสนุนหรือต่อต้านประสบการณ์บางอย่าง บุคคล สถาบัน หรือแนวคิดบางอย่าง การแสดงออกในลักษณะพึงพอใจเรียกว่า เจตคติทางบวกและการแสดงออกในลักษณะที่ไม่พึงพอใจเรียกว่า เจตคติทางลบ และเมื่อได้เกิดขึ้นแล้ว จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531 : 2 - 3) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติ หมายถึง ความสลับซับซ้อนของความรู้สึกรู้สึก ความอยาก ความกลัว ความเชื่อมั่น ความลำเอียง หรือการมีอคติของบุคคลในการที่จะสร้างความพร้อมที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามประสบการณ์ของบุคคลนั้นที่ได้รับมา

2. เจตคติ หมายถึง ความโน้มเอียงที่จะมีปฏิกิริยาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีหรือต่อต้านสภาพแวดล้อมที่จะมาถึงทางหนึ่งทางใด

3. ในด้านพฤติกรรมของคนเรา เจตคติ หมายถึง การเตรียมตัวหรือความพร้อมในการที่จะตอบสนอง กล่าวคือ

3.1 เป็นการบ่งแสดงถึงการตอบสนองที่จะเกิดขึ้นภายในบุคคลนั้น ซึ่งจะยังไม่เกิดขึ้นทันทีทันใดและสามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมภายนอก การบ่งแสดงถึงการตอบสนองอาจจะแสดงออกมาอย่างรู้สึกตัวหรือไม่รู้สึกตัว ทางด้านวาจาหรือจากสิ่งเร้าภายในร่างกาย สิ่งแสดงออกแต่ละอย่างเป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของการตอบสนองทางเจตคติและแนวโน้มเอียงอื่น ๆ ภายในตัวบุคคล

3.2 การตอบสนองทั้งหมด เป็นการแสดงออกโดยการกระตุ้นให้แสดงออกซึ่งเจตคติอาจจะกระทำภายในหรือภายนอกบุคคลนั้น การกระตุ้นด้วยการพูดหรือวิธีอื่น ๆ

3.3 การตอบสนองทั้งหมด เป็นผลของวิถีชีวิต แรงขับที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมที่จะทำให้เกิดการตอบสนองเป็นการสร้างภาพพจน์ต่าง ๆ ตามนิสัยของคน ๆ นั้น

บุญเรือน ปริชาตรมรัตน์ (2535 : 13) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่าเจตคติคือ ความคิดเห็นซึ่งประกอบด้วยความรู้ ความรู้สึก และแนวโน้มของบุคคลที่จะปฏิบัติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งความคิดเห็นเหล่านี้เป็นผลเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

วันเพ็ญ แก่นกระจ่าง (2535 : 17) ได้ให้ความหมายของเจตคติ ไว้ว่า เจตคติคือ ผลรวมของความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและความเข้าใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละบุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในระดับที่ต่างกัน ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นรูปธรรมหรือนามธรรม การยอมรับ

หรือต่อต้านขึ้นอยู่กับความสอดคล้องทางความคิดและความพึงพอใจต่อสิ่งนั้น ๆ

✱ วรพรรณ ศรีอุบล (2535 : 19) ให้ความหมายของเจตคติว่า คือ ผลรวมของความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ซึ่งบุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในระดับที่ต่างกัน การยอมรับหรือต่อต้านขึ้นอยู่กับความสอดคล้องทางความคิดและความพึงพอใจต่อสิ่งนั้น พฤติกรรมเช่นนี้ไม่อาจวัดได้โดยตรง แต่สามารถสังเกตและวัดได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อสิ่งนั้น

รอยพิมพ์ น้อยคนตี (2535 : 11) ให้ความหมายของเจตคติ คือ ความรู้สึก ความคิดเห็นและความโน้มเอียงของบุคคลที่จะมีปฏิกิริยาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปในทิศทางหนึ่งตามประสบการณ์ที่ได้รับมาของบุคคลนั้น ๆ เจตคติที่แสดงออกมานั้นจะแบ่งได้สองลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. เจตคติในทางบวกหรือการยอมรับ เป็นเจตคติที่แสดงออกมาในลักษณะที่ชอบ พอใจ ถูกใจ เห็นด้วย หรือเห็นว่าดีมีประโยชน์ ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า เจตคติเชิงนิมานหรือเจตคติที่ดี
2. เจตคติในทางลบหรือการปฏิเสธ เป็นเจตคติที่แสดงออกมาในลักษณะที่ไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่ถูกใจ ไม่เห็นด้วย ไม่มีประโยชน์ ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า เจตคติเชิงนิเสธหรือเจตคติที่ไม่ดี

สมเกียรติ แสงทองล้วน (2535 : 21) ให้ความหมายของเจตคติว่า คือ ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลพร้อมที่จะมีพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามความรู้สึกด้วยความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจก็ได้ และองค์ประกอบที่จะรวมกันเป็นเจตคติหรือความคิด ความรู้สึก และการปฏิบัติตามเจตคติที่เกิดขึ้น

✱ จากความหมายของเจตคติที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความโน้มเอียงของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาตามค่านิยม การรับรู้ และประสบการณ์ที่เคยได้รับมาก่อน
ต่อบุคคล สถาบัน แนวความคิด และเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะออกมาในด้านการยอมรับหรือการต่อต้านก็ได้

✱ องค์ประกอบของเจตคติ

สำหรับองค์ประกอบของเจตคตินั้น เชฟเวอร์ (Shaver. 1977 : 167 - 170) กล่าวว่า เจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้านคือ

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ (Cognitive Component) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลที่เกี่ยวกับวัตถุหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งเหล่านั้นด้วย

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าที่เขารับรู้ อาจจะเป็นไปในทางดีหรือไม่ดี ถ้าบุคคลมีความรู้สึกไม่ดีต่อสิ่งใด บุคคลก็จะไม่ชอบสิ่งนั้น ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใด ก็จะชอบสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มที่จะกระทำ (Behavioral Component) หมายถึง ความโน้มเอียงของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน คือการยอมรับหรือไม่ยอมรับ ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ

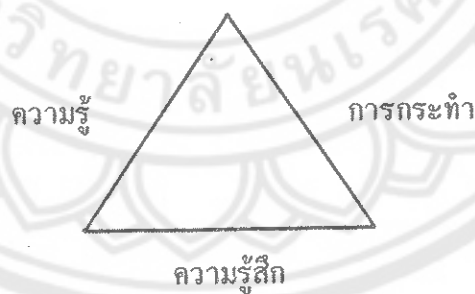
องค์ประกอบทั้งสามด้านนี้จะต้องมีความสอดคล้องกัน ถ้าองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป เจตคติของบุคคลนั้นก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย

เอนกกุล กริแสง (2526 : 192 - 193) กล่าวถึง เจตคติว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ อยู่ 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบทางความคิด ได้แก่ ความคิดเห็น ความรู้ ความเชื่อและค่านิยม
2. องค์ประกอบทางความรู้สึก ได้แก่ อารมณ์ ความชอบ ไม่ชอบ สนใจ ไม่สนใจ
3. องค์ประกอบทางพฤติกรรม ได้แก่ ความพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนอง

เจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงของสิ่งนั้นรวมกับการประเมินคุณค่าโดยอาศัยพื้นฐานทางความเชื่อและค่านิยมตลอดจนความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้นเป็นเกณฑ์สำคัญ

อารี ศรีธัญพงศ์ (2530 : 282 - 283) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลปกติจะต้องประกอบด้วยอาการครบ 32 ประการ เช่นเดียวกับรูปสามเหลี่ยมต้องประกอบด้วย 3 ด้าน สำหรับเจตคติมีองค์ประกอบอยู่ 3 ประการ ซึ่งประกอบกันเป็นเจตคติของบุคคลดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 รูปสามเหลี่ยมแสดงองค์ประกอบของเจตคติ

1. ด้านความรู้สึก (Affective Component) การที่บุคคลจะมีเจตคติอย่างไร เช่น ชอบหรือไม่ชอบอะไรก็ตาม ขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดคือความรู้สึก เพราะความรู้สึกจะบ่งชี้ว่าชอบหรือไม่ชอบ เช่น ความรู้สึกชอบเป็นครูหรือไม่ชอบเป็นครู เป็นต้น

2. ด้านความรู้ (Cognitive Component) บุคคลจะมีเจตคติอย่างไรต้องอาศัยความรู้หรือประสบการณ์ว่าเคยรู้จักหรือเคยรับรู้มาก่อน มิฉะนั้นบุคคลไม่อาจกำหนดความรู้สึก หรือทำที่ว่าชอบหรือไม่ชอบได้ เช่น บุคคลที่บอกว่าชอบเป็นครูหรือไม่ชอบเป็นครูนั้น จะต้องทราบเสียก่อนว่าครูมีบทบาทอย่างไร มีรายได้เท่าไร และจะก้าวหน้าเพียงใด มิฉะนั้นไม่อาจบอกถึงเจตคติของตนได้

3. ด้านพฤติกรรม (Behavior Component) บุคคลจะมีเจตคติอย่างไรให้สังเกตจากการกระทำหรือพฤติกรรม ถึงแม้ว่าพฤติกรรมจะเป็นองค์ประกอบสำคัญของเจตคติแต่ยังมีความสำคัญน้อยกว่าความรู้นึก เช่น ยกมือไหว้หรือกล่าวคำว่าสวัสดิ แต่ในความรู้สึกจริง ๆ นั้น อาจมิได้เลื่อมใสศรัทธาเลยก็ได้

ฟรีแมน (ศักดิ์ สุนทรเสนี. 2531 : 4 - 5 ; อ้างอิงมาจาก Freeman. 1970 : 244) ได้จำแนกองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านการรับรู้ (Cognitive Component) เป็นเรื่องของความรู้ของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของ บุคคลหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่ารู้สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นได้อย่างไร รู้ในทางที่ดีหรือไม่ดี ในทางบวกหรือทางลบ ซึ่งจะก่อให้เกิดเจตคติ ถ้าเรารู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดี เราก็จะมีเจตคติต่อสิ่งนั้นในทางที่ดีและถ้ารู้สิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางที่ไม่ดี เราก็จะมีเจตคติไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย ถ้าเราไม่รู้จักสิ่งใดเลยเจตคติก็อาจจะไม่เกิดขึ้นหรือไม่มีสิ่งใดในโลก เราก็จะไม่เกิดเจตคติต่อสิ่งใด ๆ เลย

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component of Feeling Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งถูกเร้าขึ้นจากการรู้นั้น เมื่อเราเกิดการรู้สิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้ว จะทำให้เราเกิดความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดี ถ้าเรารู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางที่ไม่ดี เราก็จะไม่ชอบหรือไม่พอใจในสิ่งนั้น ซึ่งความรู้สึกนี้จะทำให้เกิดเจตคติในทางใดทางหนึ่ง คือ ชอบหรือไม่ชอบ ความรู้สึกนี้เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะเปลี่ยนแปลงได้ยากมาก ไม่เหมือนกับความจริง (Facts) ต่าง ๆ ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงได้ยากกว่าถ้ามีเหตุผลเพียงพอ

3. องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มในเชิงพฤติกรรมหรือการกระทำ (Action

Tendency component or Behavioral Component) เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้น ๆ ในทางใดทางหนึ่ง คือ พร้อมที่จะสนับสนุน ช่วยเหลือ หรือในทางทำลาย จัดขวางต่อสู้ เป็นต้น

รอยพิมพ์ น้อยคนดี (2535 : 6) กล่าวว่า เจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้ เป็นเรื่องของการรู้ของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของ บุคคลหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่ารู้สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นได้อย่างไรรู้ในทางที่ดีหรือไม่ดี ในทางบวกหรือทางลบ
2. ด้านความรู้สึกรู้ เป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งถูกเร้าขึ้นจากการรู้นั้น เมื่อเราเกิดการรู้สิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วก็จะทำให้เราเกิดความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดี
3. ด้านพฤติกรรม เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้น ๆ ในทางใดทางหนึ่ง จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบของเจตคตินั้นอาจแบ่งได้ 3 ด้านคือ 1. การรับรู้ 2. ความรู้สึกและประสบการณ์ 3. การแสดงพฤติกรรม

การเกิดเจตคติ

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531 : 4) ได้กล่าวถึงการเกิดเจตคติไว้ว่า เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล โดยกล่าวอ้างถึงออลพอร์ท ได้เสนอความคิดเห็นว่า เจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของคนเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไข 4 ประการคือ

1. กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการเพิ่มพูนและบูรณาการของการตอบสนองแนวความคิดต่าง ๆ เช่น เจตคติจากครอบครัว โรงเรียน ครู การเรียนการสอนและอื่น ๆ
2. ประสบการณ์ส่วนตัวขึ้นอยู่กับความแตกต่างของบุคคล ซึ่งมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป นอกจากประสบการณ์ของคนจะสะสมขึ้นเรื่อยๆ แล้วยังทำให้กระสวน (Pattern) เป็นของตัวเองด้วย ดังนั้นเจตคติบางอย่างจึงเป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละบุคคลแล้ว แต่พัฒนาการและความเจริญเติบโตของคน ๆ นั้น
3. การเลียนแบบ การถ่ายทอดเจตคติของคนบางคนได้มาจากการเลียนแบบเจตคติของคนอื่นที่ตนพอใจ เช่น พ่อ แม่ พี่น้อง และบุคคลอื่น ๆ
4. อิทธิพลของกลุ่มสังคม คนย่อมมีเจตคติคล้ายคลึงตามกลุ่มสังคมที่ตนอาศัยอยู่ตามสภาพแวดล้อม เช่น เจตคติต่อศาสนา สถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

คว้น ขาวหนู (ม.ป.ป. ๔ 16) ได้กล่าวถึงการเกิดเจตคติไว้ว่า

1. เกิดจากผลรวมขั้นสุดท้ายของการสะสมประสบการณ์ต่าง ๆ ในช่วงระยะเวลาหนึ่งของชีวิตประจำวัน เจตคติที่เกิดขึ้นนี้จะมีลักษณะมั่นคงถาวรพอสมควร
2. เกิดจากผลของประสบการณ์ในระยะนั้น ซึ่งประสบการณ์นั้นเป็นไปอย่างเข้มข้น ตื่นเต้นและรวดเร็วโดยทันทีทันใดนั่นเอง เจตคติที่เกิดขึ้นได้ เจตคติแบบนี้เป็นไปได้ทั้งเจตคติชั่วคราวและถาวร
3. เกิดจากการได้รับอิทธิพลจากผู้อื่นที่ตนนิยมชมชอบ เมื่อบุคคลนั้นแนะนำเขาก็ปฏิบัติตามโดยคุณ
4. เกิดขึ้นโดยการเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิมโดยปราศจากเหตุผล ถ้าประสบการณ์เดิมเราชอบสิ่งนั้น เมื่อเราพบของใหม่ที่คล้ายกันก็อาจชอบด้วย เช่น เราชอบสีชมพู เมื่อพบเห็นคนใส่ชุดสีชมพูเราก็ชอบด้วยอย่างนี้ เป็นต้น
5. เกิดจากการได้เห็นตัวอย่างที่ดีหรืออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุจริตลักษณะก็จะชอบและปฏิบัติตามไปในทางที่ดีขึ้น

จะเห็นได้ว่า เจตคติเกิดจากกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวบุคคลก็มีอิทธิพลต่อการเกิดเจตคติของบุคคล เช่น พ่อ แม่ พี่น้อง กลุ่มเพื่อน เป็นต้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพนัน

* ความหมายของการพนัน

ประมวลกฎหมายแพ่ง (ชุมพล โลหะชาละ. 2517 : 20 ; อ้างอิงมาจาก ประมวลกฎหมายแพ่ง. 2478 : 297) อธิบายความหมายของคำว่าพนันเช่นต่อไปนี้

* "การพนัน" คือ การเข้าเล่นเสี่ยงโชคซึ่งต้องใช้ไหวพริบและฝีมือมาพนันเอาทรัพย์สินจะได้โดยชอบหรือมิชอบด้วยกฎหมายก็ตาม เช่น การเล่นการพนันไพ่ตอง บิลเลียดรูและตีฬี เป็นต้น

"ขันต่อ" คือ การเล่นที่บุคคลสองฝ่ายมีความเห็นตรงข้ามในเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่แน่นอน อันจะเกิดขึ้นในอนาคตและได้มาตกลงกันว่าถ้าเหตุการณ์เป็นไปตามนั้นจริงฝ่ายหนึ่งแพ้และอีกฝ่ายหนึ่งชนะ ฝ่ายแพ้จะต้องเสียเงินให้แก่ผู้ชนะตามที่ตกลงกันไว้ เช่น พนันกันว่าสะพานจะเปิดเมื่อใด ใครจะเป็นอธิบดีกรมตำรวจคนต่อไป แชมป์เปียนโลกมวยสากลคนต่อ

ไปคือใคร เป็นต้น

รุ่งโรจน์ รื่นเรืองวงศ์ (2519 : 76) กล่าวว่า การพนัน หมายถึง สัญญาที่ก่อให้เกิดการได้เสียเงินหรือทรัพย์สินโดยคู่สัญญาถือเอาผลแห่งเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอน ซึ่งคู่สัญญาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นเครื่องชี้ขาด จากความหมายดังกล่าวอาจแยกองค์ประกอบได้ดังนี้

1. ต้องมีการได้เสียเงินหรือทรัพย์สิน
2. การได้เสียนั้นถือเอาผลของเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอนเป็นเครื่องชี้ขาด (มีการเสี่ยงภัย)
3. คู่สัญญาไม่มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องกับผลแห่งเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอนนั้น (ไม่มีส่วนได้เสียในผลแห่งการเสี่ยงภัย)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 565) กล่าวว่า พนัน หมายถึง การเล่นเอาเงินหรือสิ่งอื่นด้วยการเสี่ยงโชคหรือฝีมือ

อนุสรณ์ พินิจศักดิ์ (2528 : 6) กล่าวว่า การพนัน หมายถึง ข้อตกลงที่ก่อให้เกิดการได้หรือเสียเงินหรือทรัพย์สิน โดยถือเอาเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอน และไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นเครื่องชี้ในการตัดสินการแพ้ชนะ

เสรีน บุณยะหิตานนท์ และคนอื่น ๆ (2531 : 21) ให้ความหมายของพฤติกรรม การพนันว่า หมายถึง การมีส่วนร่วมไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมในกิจกรรมแบบใดแบบหนึ่งหรือหลายแบบดังต่อไปนี้คือ

1. การเล่นพนันเอาเงินหรือสิ่งของมีค่า สำหรับผู้เล่น (เช่น ลูกหิน ร่อนรูป เป่ากบ โยนเหรียญ เล่นว่าว ฯลฯ) ในเกมกีฬาหรือระหว่างบุคคล (เช่น หมากกระดาน วิ่งแข่ง กระโดดเชือก ว่ายน้ำ ฯลฯ) ในเกมกีฬาที่แข่งขันเป็นทีม (เช่น ฟุตบอล วิ่งผลัด ตะกร้อ ฯลฯ) และในการนำสัตว์มาต่อสู้กัน (เช่น กัดปลา กัดจิ้งหรีด ชนกว่าง ฯลฯ) ในกรณีที่เจ้าตัวมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม หมายถึง ไม่ได้ร่วมเล่นด้วยเพียงแต่ดูเพื่อน ๆ เล่น แต่ก็ได้วางเดิมพัน พนันหรือ "ถือทาง" ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

2. เล่นพนันขึ้นต่อหรือวางเดิมพัน โดยอาศัยกิจกรรมหรือเครื่องมือที่ผู้อื่นจะให้มันขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าหรือหารายได้ เช่น ในเกมกีฬาฟุตบอล มวย แข่งม้า ฯลฯ ในเกมบิลเลียด สนุกเกอร์ หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นในการตีไม้ กัดปลา ชนวัว ชนกว่าง ฯลฯ

3. การเสี่ยงโชคในรูปของการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล สลากกินรวม หวยบิงบอง หวยของ ฯลฯ การเสี่ยงโชคในรูปของการซื้อของเพื่อจับรางวัล การเสี่ยงโชคโดยวางเงิน

แท่งภาพ ไฟ 3 ใบ ฯลฯ การเล่นเกมตู้ไฟฟ้า ฟุตบอลโต๊ะ สลอลมาชิน ฯลฯ

4. การพนันแบบที่เล่นกันหมอนโดยใช้ไพ่สำหรับ ลูกเต๋า เงินเหรียญ ชิ้นส่วนบางชนิด ฯลฯ เป็นอุปกรณ์ในการเล่น

บุรารักษ์ ฐระพันธ์ (2534 : 16) กล่าวว่า การพนัน หมายถึง การเล่นเอาเงินหรือสิ่งของมีค่าด้วยการเสี่ยงโชค หรือใช้ความสามารถโดยทั้งสองฝ่ายถือเอาเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอนเป็นเครื่องชี้ในการตัดสินใจการแพ้ชนะในกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. เล่นพนันหรือวางเดิมพันระหว่างนักเรียนด้วยกัน ในการเล่นเกมกีฬา เกมต่าง ๆ การนำสัตว์มาต่อสู้กัน

2. เล่นพนันโดยใช้ไพ่สำหรับ ลูกเต๋า เป็นอุปกรณ์ในการเล่น

3. การเสี่ยงโชคในรูปของการซื้อสลากกินรวบหรือสลากกินแบ่ง

จากความหมายของการพนันดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การพนัน หมายถึง การมีบุคคลสองฝ่ายได้ตั้งข้อตกลงที่ก่อให้เกิดการได้เสียเงินทองและทรัพย์สินเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแพ้ในข้อตกลงนั้น

การติดการพนัน

การติดการพนันเป็นบ่อเกิดแห่งอาชญากรรมอื่น ๆ อีกหลายชนิด ประเภทต่าง ๆ ของการพนันก็เช่น ไพ่ ม้า สลากกินรวบ มวย ถั่ว โป ไฮโล ฯลฯ การพนันเป็นต้นเหตุแห่งความแตกแยกและการทะเลาะวิวาทและการประทุษร้ายต่อร่างกาย เพราะต่างฝ่ายต่างก็ใช้เทคนิคและชั้นเชิง เพื่อเอาชนะซึ่งกันและกัน ผู้หญิงบางคนอาจกลายเป็นผู้หญิงสำส่อน หรือโสเภณีแบบสมัครเล่นไปเพราะเสียการพนันเป็นต้นเหตุ เลยต้องคิดขายตัวเพื่อให้ได้เงินขึ้นมา การพนันนำผลร้ายมาสู่ครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงก็คือในกรณีเสียพนันก็คิดแก้ตัวอยากให้ได้เงินขึ้นมา บางคนแก้ตัวจนทรัพย์สินสมบัติหมดไป ครอบครัวต้องเดือดร้อนในด้านความเป็นอยู่ ผลร้ายทางอ้อมก็คือในกรณีบิดามารดาติดการพนัน บุตรย่อมไม่ได้รับการเอาใจใส่หรือความรักใคร่อย่างเพียงพอจากบิดามารดา การอบรมบ่มนิสัยที่ดีแก่บุตร เป็นเหตุให้เด็กหันเหไปสู่การประกอบอาชญากรรมได้ บางคนติดการพนันจนเสียการเสียวงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ ข้าราชการบางคนติดการพนันขนาดถึงกับเอาเงินหลวงไปเล่น หรือคอร์รัปชันเพื่อนำเงินไปเล่นการพนัน บุคคลที่ติดการพนันก็เช่นเดียวกับคนที่ติดยาเสพติด เมื่อไม่มีเงินเล่นการพนัน หรือซื้อยาเสพติดก็หันเข้าหาเงินโดยวิธีกระทำความผิด การติดการพนันจึงเป็นปัญหาสังคมที่นำไปสู่การ

ประกอบอาชญากรรม (สุวิทย์ นิ่มน้อย และคนอื่น ๆ. 2529 : 27)

ลักษณะของผู้ที่ติดการพนัน

นักจิตวิทยา อธิบายลักษณะจิตใจของบุคคลที่ชอบเล่นการพนันว่า มีสองประการคือ ความต้องการความรู้สึกที่ตื่นเต้นเร้าใจ ซึ่งการเล่นการพนันสามารถตอบสนองความต้องการอย่างแรกนี้ได้ ประการที่สองก็คือมนุษย์เกลียดความไม่แน่นอน การเล่นการพนันก็เพื่อแสดงออกถึงกลไกแห่งการป้องกันตนเอง (Defense Mechanism) ของมนุษย์ เพื่อให้เห็นว่า ตนไม่ได้เกลียดความไม่แน่นอนแต่อย่างใด (อริคม อินทุฤติ. 2524 : 126 - 127) นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ที่เล่นการพนันเกิดจากความอยากได้ทรัพย์สินของผู้อื่นด้วยการลงทุนน้อย

การพนันไม่ว่าใครเมื่อเข้าร่วมเล่นแล้ว ย่อมมีโอกาสที่จะติดได้ เนื่องจากการพนันสามารถดึงดูดใจของผู้ที่อยากจะเล่นหรือชอบเสี่ยงโชคให้เข้าไปเล่นได้ง่ายยิ่งขึ้น สำหรับผู้ที่ติดการพนันมักจะมีลักษณะดังนี้

1. เล่นการพนันครั้งแล้วครั้งเล่า
2. การพนันจะดึงความสนใจทั้งหมดของบุคคลไว้ได้
3. บุคคลนั้นไม่สามารถหยุดเล่นได้ เมื่อเขาชนะ
4. บุคคลที่ติดการพนันจะเสียมากกว่าได้ และประสบการณ์ของความสูญเสียจากการเสี่ยง จะให้ทั้งความรู้สึกที่ตื่นเต้นและเจ็บปวดได้ในเวลาเดียวกัน (Bergler. 1974 :

2 - 6)

สรุปได้ว่า การติดการพนันจะทำให้บุคคลขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม นอกจากนั้นการพนันยังจะเป็นบ่อเกิดของปัญหาสังคมต่าง ๆ มากมาย ซึ่งอาจจะนำไปเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศด้วย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพนัน

ในปี ค.ศ. 1973 คณะกรรมการเกี่ยวกับการพนันแห่งชาติ (อนุสรณ์ พินิจศักดิ์. 2528 : 13 ; อ้างอิงมาจาก Report of Gambling. 1973 : 23) ทำการสำรวจการพนันแบบผิดกฎหมายในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า คนที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ชอบเล่นการพนันประเภทนับแต้ม (Number Game) เป็นจำนวนถึง 2 ล้านคน และในจำนวนนี้ยังสูญเสียค่าใช้จ่ายจากการเล่นการพนันถึง 600 ล้านดอลลาร์ต่อปี นอกจากนั้นยังสูญเสียค่าใช้จ่ายการเล่น

การพนันชนิดอื่น ๆ เช่น Pool Card, Football Card เหล่านี้เป็นจำนวนถึง 400 - 1,000 ล้านดอลลาร์ การสูญเสียรายได้จากการพนันดังกล่าวส่วนหนึ่งจะตกไปเป็นของพวก อาชญากรรมแบบมีแผนถึง 50 ล้านดอลลาร์ และอีกส่วนหนึ่งผู้ดำเนินการพนันจะนำไปติดสินบนแก่เจ้าพนักงานของรัฐถึง 30 ล้านดอลลาร์

เคลลี (Kelley. 1976 : 42 - 45) สรุปรายงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ F.B.I. เกี่ยวกับประเภทของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1970 - 1975 ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยการศึกษาจากผู้กระทำผิด พบว่า ในจำนวนผู้ถูกจับกุมเกี่ยวกับการพนัน จำนวน 5,451 ราย มีผู้ถูกจับกุมมากกว่าหนึ่งครั้ง ร้อยละ 27.1 และในจำนวนนี้ถูกปลดปล่อยเมื่อปี ค.ศ. 1972 และถูกจับกุมภายในระยะเวลา 4 ปี จำนวนร้อยละ 50 แสดงว่าการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับการพนันนั้นมีอยู่บ่อยครั้ง

ไซเคส (Sykes. 1978 : 190) สรุปรายงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ F.B.I. เกี่ยวกับผู้เล่นการพนันที่ผิดกฎหมายและถูกจับในปี ค.ศ. 1976 ปรากฏว่า ผู้เล่นการพนันแบบผิดกฎหมายและถูกจับกุมมีจำนวนถึง 7,900 ราย และในจำนวนนี้ยังคาดว่าผู้เล่นการพนันแบบผิดกฎหมายอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่สามารถติดตามจับกุมได้

เสริน ปุณณะหิตานนท์ และคนอื่น ๆ (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาแนวความคิดและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการพนันของเด็กและเยาวชน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 5 - 20 ปี จำนวน 1,000 คน ผลการศึกษาพบว่า เพศชายมีประสบการณ์การพนันมากกว่าเพศหญิง ส่วนปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังไม่ค่อยมีผลกระทบต่อพฤติกรรมการเล่นเท่าไรนัก ปัจจัยที่สำคัญในการก่อให้เกิดพฤติกรรมการเล่นคือ การคบเพื่อนและความรู้สึกที่ว่าชีวิตประจำวันอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์และระเบียบแบบแผนมากเกินไป

พิชัย ลินนิยะวรรณ และเนบิล (อนุสรณ์ พินิจศักดิ์. 2528 : 27 ; อ้างอิงมาจาก Pichai Sinpiyawan and Nable. 1977 : 1 - 4) ศึกษาเกี่ยวกับการพนันคลาสิค พบว่าประเภทของผู้เล่นการพนัน ผู้ชายมักชอบเล่นการพนันมากกว่าผู้หญิง และชนผิวขาวมักชอบเล่นการพนันมากกว่าชนผิวอื่น ๆ ประชาชนที่เล่นการพนันมากที่สุดมีอายุระหว่าง 8 - 24 ปี นอกจากนี้ยังพบว่า ความสนใจและการมีนิสัยชอบการพนันเพิ่มขึ้นตามอัตรารายได้ของแต่ละบุคคลด้วย โดยผู้มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 ดอลลาร์ต่อปี เล่นการพนันเพียงร้อยละ 25 แต่ผู้มีรายได้เกินกว่า 15,000 ดอลลาร์ เล่นการพนันจำนวนมากขึ้นอีกถึงร้อยละ 74

บุษราตม์ ธุระพันธ์ (2535 : 82) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการพนันของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการพนันสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 นอกจากนั้นด้านประสบการณ์เกี่ยวกับการพนันของผู้ปกครอง กลุ่มเพื่อนและของนักเรียนเองที่อยู่ในระดับสูงจะทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อการพนันสูงด้วย และด้านรายได้ของผู้ปกครอง แหล่งอบายมุขก็มีผลกับเจตคติต่อการพนันของนักเรียนด้วย

จากเอกสารและรายงานการวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การพนันจะเป็นเหตุของการเกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย สาเหตุที่ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมการเล่นการพนันนั้นก็มาจากเจตคติของเด็กที่มีต่อการพนันนั่นเอง ซึ่งเจตคติของเด็กนั้นอาจเกิดมาจากรูปร่างหน้าตาของครอบครัว กลุ่มเพื่อน ประสบการณ์เกี่ยวกับการพนันทั้งของตัวเองและของคนรอบข้าง รวมถึงสภาพแวดล้อมของแหล่งอบายมุขด้วย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศกับการพนัน

เนื่องจากการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการพนันของเด็กมีน้อยมาก การวิจัยครั้งนี้จึงจำเป็นต้องอาศัยเทียบเคียงจากผลการวิจัยที่มีผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กและเยาวชน เช่น ปัญหายาเสพติด พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับสภาพและวัย ตลอดจนพฤติกรรมที่เรียกว่า การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน (Juvenile Delinquency) โดยคำนึงถึงลักษณะสำคัญของปัญหาต่าง ๆ ที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับการเล่นการพนันของเด็ก

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพศกับการพนัน

สังคมไทยมีค่านิยมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กหญิงให้มีกิริยามารยาทที่เรียบร้อย มีความประพฤติดี และต้องอยู่ในกรอบของขนบธรรมเนียมประเพณีมากกว่าเด็กชาย จึงทำให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กชายไม่เคร่งครัดมากนัก (จิราภรณ์ สุทธิสานนท์. 2529 : 81) ในเรื่องนี้ โจนส์ (กาญจนา ควรสุภา. 2516 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Jones. 1954 : 781) กล่าวว่าไว้ว่าสังคมมิได้มุ่งหวังให้เด็กหญิงและเด็กชายมีแบบพฤติกรรมเหมือนกัน ดังนั้นการฝึกอบรมเด็กแต่ละเพศจึงแตกต่างกัน เนื่องจากการยอมรับหรือการปฏิเสธจากสังคมยังมีความหมายต่อเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย และสังคมมักจะเข้มงวดกวัดขั้นกับความประพฤติของเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย ด้วยเหตุนี้อาจทำให้เพศชายมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสมหรือกระทำความผิดมากกว่าเพศหญิง

สอดคล้องกับกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา (2532 : 12- 13) ซึ่งสรุปจำนวนนักเรียนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีความประพฤติไม่เหมาะสมมากเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 41 และเพศชายมากกว่าหญิงคิดเป็นร้อยละ 72 และ 28 ตามลำดับ นอกจากนี้กองนโยบายและแผนงาน กระทรวงยุติธรรม (2533 : 157) ได้สรุปประเภทความผิดของผู้ต้องโทษในปี พ.ศ. 2532 ปรากฏว่า ผู้ต้องโทษอายุ 14 - 18 ปี กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติการพนันมากที่สุด โดยเพศชายกระทำผิดมากกว่าเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 73 และ 27 ตามลำดับ และจากศาลจังหวัดเชียงรายได้รายงานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ปี พ.ศ. 2535 (2536 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) จากความผิดต่อพระราชบัญญัติการพนันพบว่า เพศชายกระทำผิดมากกว่าเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 70 และ 30 ตามลำดับ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพนัน

เสรีน บุญะพิทานนท์ และคนอื่น ๆ (2531 : 172) ศึกษาแนวความคิดและพฤติกรรมเกี่ยวกับการพนันของเด็กและเยาวชน พบว่า เพศชายมีประสบการณ์มากกว่าเพศหญิงในพฤติกรรมการพนันเกือบทุกประเภท ยกเว้นประสบการณ์ในด้านเสี่ยงโชค ซึ่งเพศชายมีประสบการณ์เท่ากับเพศหญิง

พิชัย สันนิษะวรรณ และเนบิล (อนุสรณ์ พินิจศักดิ์, 2528 : 27 ; อ้างอิงมาจาก Pichai Sinpiyawan and Nable, 1971 : 1 - 4) ศึกษาเกี่ยวกับการพนันคาสีในพบว่า ผู้ชายเล่นการพนันมากกว่าผู้หญิง และชนผิวขาวเล่นการพนันมากกว่าชนผิวอื่น ๆ

บุษราคัม ชูระพันธ์ (2535 : 64) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการพนันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า นักเรียนชายมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการพนันสูงกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญ

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า เพศเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะการกระทำผิดต่อพระราชบัญญัติการพนัน โดยพบว่า เพศชายชอบเล่นการพนันมากกว่าเพศหญิง ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงคิดว่า เพศน่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการพนันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการพนัน

๔ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการพนัน

ในสังคมที่มีภาวะทางเศรษฐกิจเจริญรุ่งเรือง การดำรงชีวิตของคนในสังคมนั้นย่อมอยู่ในมาตรฐานที่ดีมีการกินดีอยู่ดี ถ้าในสังคมที่มีเศรษฐกิจเสื่อมโทรมคนในสังคมที่มีความเป็นอยู่อย่างอัตคัดขัดสนแร้นแค้น มีคนว่างงานมาก เกิดปัญหาความยากจนซึ่งแน่นอนว่าผู้ที่เป็บบิดามารดา ย่อมจะไม่มีเวลาให้กับบุตรนอกจากจะคิดถึงความหิวของปากท้องไม่ปรารถนาที่จะทำงาน นอกจากวัดดวงเสี่ยงโชค รวมไปถึงการเล่นการพนันนั่นเอง (สุชา จันทรเฒ. 2533 : 82) สำหรับครอบครัวที่บิดามารดามีฐานะร่ำรวยไม่มีเวลาสนใจลูก ไปร่วมงานสังคมนอกบ้านมาก เด็กจะประกอบการทำผิดหรือถูกเพื่อนนำไปในทางไม่ดีได้ง่าย (ฉจฉลา พิธิปัญญการ. 2530 : 359) นอกจากนี้เด็กที่มีว่สมตามแหล่งการพนัน มักจะเป็นเด็กที่มีมาจากบ้านที่มีฐานะทางการเงินดี เพราะมีเครื่องอำนวยความสะดวกในการเล่นการพนันหรือกระทำผิดได้เป็นอย่างดี (สุโท เจริญสุข. 2520 : 76)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการพนัน

เสาวภา วัชรกิตติ (2521 : 58) ทำการวิจัยเรื่องสาเหตุของปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดในกรุงเทพมหานคร โดยสุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน พบว่ามีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอันมีสาเหตุมาจากความยากจนของครอบครัวมีจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 37 ของจำนวนเด็กและเยาวชนทั้งหมด และเด็กที่มาจากครอบครัวยากจน จะมีการกระทำความผิดในด้านต่าง ๆ เช่น จกชิงวิ่งราว การพนันและยาเสพติด

นิยะดา ขุนหวาศ และคนอื่น ๆ (2524 : 30 - 32) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการตั้งบ่อนคาสีในในเมืองไทย ผลการศึกษาพบว่าประชาชนที่ไม่เห็นด้วยให้เหตุผลไว้อย่างหนึ่งว่า เศรษฐกิจของคนไทยยังไม่ดีพอ จะทำให้คนคิดรวยทางลัดมากขึ้น กล่าวคือ คนจนจะหันไปเล่นการพนันมากยิ่งขึ้น และการพนันจะยิ่งทำให้บุคคลเหล่านั้นยากจนลงไปอีก

พรเพ็ญ เพชรสุศิริ. (2527 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกระทำผิดกฎหมายของเยาวชน พบว่า เยาวชนที่กระทำผิดมาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำบิดามารามีอาชีพเป็นกรรมกร เยาวชนเหล่านี้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อครอบครัว

พิมพ์รัตน์ จงเจษฎากุล (2527 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการ

กระทำผิดของเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่มีบิดามารดาที่มีอาชีพไม่แน่นอน มีรายได้ต่ำไม่เพียงพอจึบรายจ่าย และส่งผลต่อความรุนแรงของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนด้วย

พิชัย สันนิยะวรรณ และเนเบิล (อนุสรณ์ พินิจศักดิ์. 2528 : 27 ; อ้างอิงมาจาก Pichai Sinpiyawarn and Nable. 1977 : 1 - 4) ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเกี่ยวกับการพนันคาสีโน" ผลการวิจัยพบว่า บุคคลจะมีนิสัยชอบเล่นการพนันเพิ่มขึ้นตามอัตรารายได้ของแต่ละบุคคล จะเห็นว่าผู้มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 ดอลลาร์ต่อปี เล่นการพนันเพียงร้อยละ 25 ส่วนผู้มีรายได้ระหว่าง 5,000 - 10,000 ดอลลาร์ จะเล่นการพนันถึงร้อยละ 50 และผู้มีรายได้เกินกว่า 15,000 ดอลลาร์ จะเล่นการพนันจำนวนมากขึ้นคิดเป็นร้อยละ 74

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวจะส่งผลกระทบต่อการเล่นการพนันของบุคคล ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่าฐานะทางเศรษฐกิจจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องเจตคติต่อการพนันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสพการณ์เกี่ยวกับการพนันของผู้ปกครอง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประสพการณ์เกี่ยวกับการพนันของผู้ปกครอง

ตามหลักพุทธศาสนาถือว่า บิดามารดาเป็นทิศเบื้องหน้า ถ้าบิดามารดาเป็นคนเชื้อสตัยเด็กก็มักเป็นผู้ที่สตัยไม่พุดบด การที่บิดามารดาประพตติผิดไปจากบทสัดานหรือบรรทัดฐานปกติของสังคม เด็กก็จะได้รับอิทธิพลนั้นเพราะถือเป็นเรื่องธรรมดาที่เห็นข้าแล้วข้าเล่า การเห็นปฏิบัติเป็นการเรียนแบบซึมเข้าไปหรือเรียนแบบไม่รู้ตัว (ฉจฉลา พินิตบัญญัติ. 2530 : 360) ดังนั้นถ้าผู้ปกครองชอบเล่นการพนันเปิดการเล่นที่บ้านเป็นประจำ หรือออกจากบ้านเพื่อไปเล่นการพนัน จะเป็นสื่อจูงใจให้เด็กเป็นนักการพนันได้เป็นอย่างดี (ณรงค์ศักดิ์ ทะละภัก. 2527 : 46) นอกจากนี้แล้วในสภาพปัจจุบันสังคมกำลังมีความเจริญทางวัตถุอย่างรวดเร็ววัฒนธรรมทางตะวันตกกำลังหลั่งไหลเข้ามาสู่สังคมไทย ซึ่งมีทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดีปะปนกัน ผู้ใหญ่บางกลุ่มก็หลงไหลและประพตติตนแบบชอบหาความสุขความสำราญ ใช้ชีวิตอย่างพุ่มเฟิอย เช่น เล่นการพนันหรือเที่ยวตามสถานบันเทิงต่าง ๆ ซึ่งจะเป็สาเหตุให้เด็กเกิดการเลียนแบบได้ (มลวิภา ทรงวุฒิสิต. 2532 : 344) ซึ่งสอดคล้องกับซัทเธอร์แลนด์ (Sutherland. 1978

: 204) ได้กล่าวถึงลักษณะของครอบครัวที่บิดามารดาติดการพนัน ก็จะทำให้เด็กกระทำตามแบบด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เกี่ยวกับการพนันของผู้ปกครอง

บุษบง เมฆวิชัย (2523 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องการป้องกันแก้ไขปัญหาลูก และเยาวชนในเขตรับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจนครบาล พบว่า สาเหตุของปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ พฤติกรรมที่ไม่ดีของบิดามารดา จึงทำให้เด็กเรียนรู้พฤติกรรมเหล่านั้น และนำมาเป็นแบบอย่าง

อนันต์ชัย เชื้อนธรรม และคนอื่น ๆ (2527 : 90) ศึกษาการกระทำผิดของเยาวชนในประเทศไทยและแนวทางควบคุม ผลการศึกษาพบว่า เยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีสมาชิกบางคนชอบเล่นการพนัน คีฬาสุรา เสพยาเสพติด หรือเคยต้องโทษมาก่อน จึงทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมดังกล่าวตามไปด้วย

เสริน บুদ্ধะหิตานนท์ และคนอื่น ๆ (2531 : 174) ศึกษาแนวความคิดและพฤติกรรมเกี่ยวกับการพนันของเด็กและเยาวชน ผลการศึกษาพบว่า บิดามารดาที่แสดงท่าทีหรือมีเจตคติให้เด็กเห็นว่า พฤติกรรมการพนันเป็นสิ่งที่อานวยประโยชน์ให้จะมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมการพนันของเด็กด้วย

จากเอกสารและรายงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การที่บิดามารดาประพฤติผิดให้เด็กเห็น จะทำให้เด็กเรียนรู้พฤติกรรมเหล่านั้น และนำมาเป็นแบบอย่าง ประสบการณ์หรือพฤติกรรมการพนันของบิดามารดาที่เข่นกันย่อมมีอิทธิพลเจตคติต่อการพนันของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ประสบการณ์เกี่ยวกับการพนันของผู้ปกครองจึงเป็นตัวแปรหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เกี่ยวกับการพนันของกลุ่มเพื่อน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เกี่ยวกับการพนันของกลุ่มเพื่อน

วัยรุ่นแม้จะต้องพึ่งพาอาศัยพ่อแม่ แต่เพื่อนกลับเป็นบุคคลที่มีความสำคัญเป็นชีวิตจิตใจของเขา (สุพล บุญทรง. 2523 : 151) วัยนี้จะนิยมยกย่องเพื่อนฝูงที่มีความสามารถทางหนึ่งทางใดเป็นพิเศษ อาจจะเป็นทางด้านการเรียน การกีฬา ความเป็นผู้นำ (ฉจฉลา พิธิบัญญัติ).

2530 : 363) แต่ถ้าคบเพื่อนไม่ดีก็จะถูกชักชวนไปในทางเสื่อมเสียได้ง่าย ดังนั้นการคบเพื่อนไม่ดีจึงเป็นสาเหตุสำคัญสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น เล่นการพนัน ดินยาเสพติด เป็นอันธพาล ฯลฯ เพราะการมีเพื่อนเป็นผู้ชักนำ (ฉลองรัฐ อินทรีย์ และคนอื่น ๆ. 2527 : 29)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เกี่ยวกับการพนันของเพื่อน

สุพจน์ จักขุพิพย์ (2521 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง บัณฑิตบางประการที่มีผลต่อการประพฤตินิสัยไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ประพฤตินิสัยไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียน เป็นผู้ที่ยอมรับอิทธิพลของเพื่อนในทางเสื่อมเสียมากใช้เวลาว่างไม่เหมาะสม

อัมภา ลิ้มปัทมายุ (2521 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะของกลุ่มเพื่อนของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในสถานฝึกอบรม ศึกษาเฉพาะกรณีสถานฝึกอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกรุณา ผลการวิจัยพบว่า การคบเพื่อนที่ไม่ดีเด็กจะถูกชักจูงให้กระทำผิดได้ง่ายที่สุด

สุพจน์ สุโรจน์ (2523 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องเด็กและเยาวชนกระทำผิดกฎหมาย พบว่า ร้อยละ 35 สาเหตุมาจากการชักจูงทางครอบครัวร้อยละ 30 เพราะเพื่อนชักจูงร้อยละ 17 มาจากสาเหตุของเศรษฐกิจ ส่วนที่เกิดจากสาเหตุทางกายและจิตใจมีเพียงร้อยละ 1

เพียงใจ บุตรทวี (2524 : 73 - 77) ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาของคัมภีร์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางในกรุงเทพมหานคร" ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่จะใช้เวลาว่างอาศัยอยู่กับเพื่อน เมื่อเกิดปัญหาก็ชอบปรึกษาและแก้ไขปัญหามาตามคำแนะนำของเพื่อนมากที่สุด

พิมพ์รัตน์ จงเจษฎากุล (2527 : 145 - 146) ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน พบว่า ในการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนจำนวนร้อยละ 37 จะถูกเพื่อนชักชวนให้กระทำผิด โดยเฉพาะเพื่อนที่ชอบเล่นการพนัน ชอบเที่ยวเตร่ ดื่มสุรา และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอื่น ๆ

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่นมาก ไม่ว่าจะด้านการกระทำ การแสดงออกของวัยรุ่นจะยึดเพื่อนเป็นแบบอย่าง ดังนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นและพบเสมอก็คือ เด็กคบเพื่อนไม่ดีถูกชักจูงไปในทางที่ผิด ปัญหาการพนันก็เช่นเดียวกัน เกิดจากการรวมกลุ่มเพื่อนของเด็ก เมื่อเพื่อนมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันก็จะชักชวนกันเล่นการ

พันต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าประสบการณ์ในการพนันของเพื่อนจะมีอิทธิพลกับเจตคติต่อการพนันของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เกี่ยวกับการพนันของนักเรียน

สมานมิตร วิทยอภิบาลกุล (2523 : 57) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาสาเหตุบางประการที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่เคยกระทำผิดมีประวัติกระทำผิดวินัยโรงเรียนมาก่อน

พิมพ์รัตน์ จงเจษฎากุล (2527 : 146) ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็ก ผลการวิจัยพบว่า ความประพฤติดังกล่าวในอดีตที่เกี่ยวกับการเล่นการพนัน คีฬา เสพยาเสพติด การหนีออกจากบ้าน และเคยมีประวัติถูกจับกุม มีผลต่อความรุนแรงในการกระทำผิด เช่น บัญหาการพนัน ถ้าเด็กเคยทดลองเล่น หรือมีประสบการณ์มาก่อน เด็กจะเล่นการพนันต่อไปในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทันทีเมื่อมีโอกาสจนทำให้ติดเป็นนิสัย

บันทึก เพ็ชรสิงห์ (2530 : 129 - 131) ทำการวิจัยเรื่อง "อบายมุขที่มีความสัมพันธ์กับการหนีโรงเรียนของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร" ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพนันปรากฏผลดังนี้ กลุ่มเด็กหนีโรงเรียนมีประสบการณ์ด้านการพนันมากกว่าเด็กในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นเพียงการไปดูการเล่นการพนัน หรือเล่นเพื่อเอาเงินก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการพนันจะมีจำนวนครั้งที่เล่นการพนันต่อวันมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการพนันเป็นสิ่งที่เกิดจากความเคยชินหรือความคุ้นเคยของเด็ก เด็กจะเล่นการพนันได้ทุกสถานการณ์และส่งผลให้เด็กมีนิสัยการพนันติดตัวไปจนถึงผู้ใหญ่

จากงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า เด็กที่มีประวัติในการเล่นการพนันย่อมมีโอกาสที่จะติดการพนันได้ ทั้งนี้อาจจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับจากการพนัน ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่าประสบการณ์เกี่ยวกับการพนันของนักเรียนจะมีอิทธิพลกับเจตคติต่อการพนันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเภทของแหล่งอบายมุขในชุมชนกับการพนัน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเภทของแหล่งอบายมุขในชุมชนกับการพนัน *

สิ่งแวดล้อมมีความสำคัญที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมในรูปต่าง ๆ กัน นักปรัชญาได้เปรียบเทียบเด็กไว้ว่า เปรียบเสมือนผ้าสีขาว ถูกสีไหนก็ย่อมกลายเป็นสีนั้น (มลวิภา ทรงวุฒิสถิต. 2532 : 345) ดังนั้นสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาเด็กเล่นการพนันเพราะสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีชักนำให้เด็กมีความประพฤติที่ไม่ดีด้วย เช่น ในละแวกบ้านเป็นแหล่งที่มีการเล่นการพนัน มีสถานเริงรมย์มากมาย รวมทั้งอบายมุขทุกชนิด จะทำให้เด็กต้องการเรียนรู้หรือมีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุขเหล่านั้น (ประสาร ทิพย์ธาราช. 2521 : 135 - 137) ซึ่งสอดคล้องกับ อนันต์ชัย เชื้อนธรรม และคนอื่น ๆ (2527 : 4) ที่กล่าวว่าสถานเริงรมย์และแหล่งอบายมุขต่าง ๆ จะทำให้เด็กต้องการเรียนรู้และต้องการมีประสบการณ์ในแหล่งอบายมุขนั้นมากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นการที่เด็กอยู่ในชุมชนที่เต็มไปด้วยบ่อนการพนัน โรงบิลเลียด บ่อนไก่ หรือแหล่งขายสลากกินแบ่งรัฐบาล สลากกินรวบก็ยิ่งจะส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมการเล่นการพนันมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเภทของแหล่งอบายมุขในชุมชนกับการพนัน

เสาวภา วัชรกิตติ (2521 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสาเหตุของปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิด พบว่า สถานที่ตั้งบ้านเรือนของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ส่วนมากจะอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม อยู่ในเขตชุมชนหนาแน่น มีสถานเริงรมย์ แหล่งโสเภณี โรงมหรสพ แหล่งยาเสพติดหรือบ่อนการพนัน เป็นต้น

เสริน บุณณหิตานนท์ และคนอื่น ๆ (2531 : 174) ได้ศึกษาแนวความคิดและพฤติกรรมการเล่นของเด็กและเยาวชน พบว่า การมีแหล่งอบายมุข บุคคลที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเสี่ยงโชคที่ผิดกฎหมาย ตลอดจนสถานประกอบการค้าที่มีรางวัลล่อใจเด็ก ๆ อยู่ในละแวกบ้านจะทำให้เด็กและเยาวชนในละแวกบ้านนั้น ๆ มีพฤติกรรมการเล่นมากกว่าเด็ก ๆ ในละแวกบ้านที่ปราศจากสิ่งเหล่านั้น

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ประเภทของแหล่งอบายมุขต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการเล่นการพนันดังสุภาษิตไทยที่ว่า โจรปล้น 10 ครั้ง ไม่เท่าไฟไหม้ครั้งเดียว ไฟไหม้ 10 ครั้ง ไม่เท่าเสียการ

พื่นเพียงครั้งเดียว ดังนั้นจะเห็นได้ว่าประเภทของแหล่งอบายมุขจะมีอิทธิพลกับเจตคติต่อการพื่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย ดังนั้นจึง
เป็นตัวแปรหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในครั้งนี้

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย
ที่มีเพศต่างกันจะมีเจตคติต่อการพื่นแตกต่างกัน
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย
ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันจะมีเจตคติต่อการพื่นแตกต่างกัน
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย
ที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่างกันจะมีเจตคติต่อการพื่นแตกต่างกัน
4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย
ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการพื่นของผู้ปกครองต่างกันจะมีเจตคติต่อการพื่นแตกต่างกัน
5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย
ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการพื่นของกลุ่มเพื่อนต่างกันจะมีเจตคติต่อการพื่นแตกต่างกัน
6. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย
ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการพื่นของนักเรียนต่างกันจะมีเจตคติต่อการพื่นแตกต่างกัน